

Stichting Ecologische Landbouw Projecten Ghana

Nieuwsbrief – december 2022

Beste Donateurs,

De wereld is zo aan elkaar verbonden dat crisis in Europa automatisch ook crisis betekent voor Afrika. Dus ook in Ghana. En binnen Ghana lijdt het Noorden weer meer dan het Zuiden. Hoewel de corona crisis nu over is, zijn de naweën in Noord Ghana nog steeds aanwezig. Corona legde het transport van Zuid naar Noord Ghana stil van brandstof, voedsel, landbouwbenodigdheden zoals kunstmest en veroorzaakte daar een voedseltekort. Maar het veroorzaakte ook, als positief bijeffect, een run op de compost activiteiten van onze project-partner Issifu van CEAL in Walewale. In de December 2021 nieuwsbrief hebben we hierover geschreven (op onze website is dit nog na te lezen).

Voedselprijzen zijn in 2022 met 22% gestegen

2022 is een moeilijk jaar voor Noord Ghana. De oorlog in

Oekraïne en de energiecrisis veroorzaakte over de hele wereld stijgende voedsel- en brandstofprijzen. Voedsel is 22% duurder geworden. In de loop van 2022 kon de Bank of Ghana de koers van de Cedi niet meer controleren en steeg de inflatie van 12% in januari naar 44% eind oktober. Benzine kostte in september nog 6 Cedis per liter, half november was dat 17 Cedis en dit heeft invloed op alles. Issifu kon bijvoorbeeld minder trainers het platteland opsturen; dit gaat per motor en de benzineprijs is drie keer over de kop gegaan. Dit betekent minder trainingen.

Er is in de afgelopen twee jaar minder voedsel verbouwd door al deze crises. En in oktober waren er, net als vorig jaar, overstromingen en is veel voedsel dat verbouwd wordt in de vlaktes langs rivieren vernield. Volgens het Ghanese ministerie van Gezondheid heeft 66% van de mensen nu niet genoeg te eten. En of dat nog niet genoeg is komt er ook nog de terroristische dreiging van Jihad strijders uit Burkina Faso bij, die af en toe angst zaaien onder de Noord-Ghanese bevolking.

Farmer2Farmer-methode

Er worden 10 boeren getraind in compost maken en die boeren trainen op hun beurt allemaal weer 10 anderen, die vervolgens ook weer 10 boeren gaan trainen. Je kunt als boer alleen maar meedoen aan de training als je belooft dat je training zal gaan geven aan andere boeren in je eigen netwerk. Boeren worden getraind in het maken en toepassen van compost en het maken van botanische bestrijdingsmiddelen, in toepassen van vruchtwisseling enz. De lokale projectleider, Issifu geeft trainingen aan boerentrainers en monitort dat de methodes goed doorgegeven wordt.

Het is niet makkelijk in Noord Ghana. Maar ondanks alles is er ook een keerzijde. Als de nood hoog is, verlegt de mens zijn grenzen. Dit zien we in Oekraïne, in Nederland en ook in Ghana. In maart 2020, toen corona toesloeg, heeft Issifu ook radicaal zijn ontwikkelingsmethode omgegooid. Tot dan toe trainde voorlichters boeren, nu trainen boeren en boerinnen elkaar; de Farmer to Farmer methode (F2F). In Zuid Amerika wordt dit al heel succesvol toegepast en nu ook in Noord Ghana. Vorig jaar november stond de teller op 4756 getrainde boeren en boerinnen. In augustus dit jaar meldde Issifu dat ze de 10.000 huishoudens gepasseerd zijn. Op 22 november in een app gesprek vertelde Issifu dat hij het aantal getrainde boeren niet meer kan bijhouden. Hij denkt dat er ca. 15.000 boeren getraind zijn. Vaak wordt Issifu gebeld door nieuwe mensen die allemaal vragen of hij ook in hun dorp die kettingreactie van F2F wil opstarten.

In plaats van hulp verwachten van de overheid, nemen mensen nu het heft in eigen handen. F2F verhoogt enorm het 'zelfoplossend vermogen' en het bouwt een beweging op van onderaf. Het geeft mensen gemeenschapszin en als zuinige Nederlander is het ook belangrijk dat het een goedkope methode van landbouwontwikkeling is. De ELPG heeft in 2022 ca. € 35.000 over kunnen maken voor het F2F programma. Als er 15.000 huishoudens mee geholpen zijn, is dit ongeveer twee euro per huishouden. Dat is goed besteed geld! Blijf ons daarom, in 2023, opnieuw steunen!

Kees van Veluw, namens het ELPG bestuur

Nog meer over F2F

'Ik kan het aantal getrainde huishoudens niet meer bijhouden' verontschuldigde Issifu zich in ons laatste app gesprek met hem. 'Mensen zijn niet geïnteresseerd me te vertellen wie en hoeveel F2F trainingen er in hun dorp geweest zijn. Ze willen weten hoe je composteert, hoe je vruchtwisseling toepast, hoe je gewassen goed kunt opslaan, hoe je dieren beter voedt enz.' Issifu heeft ook een donatie gekregen van de Van Dam Foundation om een Mother 2 Mother programma te starten. Moeders trainen andere moeders in hun sociale netwerk in betere kindervoeding. Twee vrouwen, Lydia Langa en Adibunu Apaana hebben zelf een verbeterde pap gemaakt van granen, bonen, bouillon gemaakt van lokale kruiden en zaden en bladgroente. Dit als onderdeel van een project om traditionele methodes weer naar voren te halen en met steun van voedingsdeskundigen, te verbeteren; allemaal met lokale voedingsmiddelen. Op zo'n manier zijn ze minder afhankelijk van wat er door o.a. Unilever aan kindervoeding op de markt te koop is. Niet dat de

Unilever-voeding slecht is, maar het is nu door de transport crisis niet te koop of erg duur terwijl de verbeterde traditionele kindervoeding net zo goed is en zelf te maken is. De eerst 10 moeders zijn getraind en de teller stond in oktober op 100 moeders.

Issifu: 'We beginnen nu ook met jongeren en groentetelers en misschien ook wel met kinderen of zelfs met communities (dorpen) die hun buurdorpen trainen in voedsel produceren en wat er nog meer naar voren komt. It is very promising (het is veel belovend!).'

Issifu's aanpak komt vaak in het nieuws en wordt steeds meer ondersteund, ook door lokale overheid. Het Ministerie van

Landbouw heeft hem acht extra voorlichters toegewezen. Die moet hij dan wel eerst een training geven in hoe ze mannen en vrouwen kunnen opleiden tot boerentrainers. Dit naast de techniek van composteren, want ze zijn gewend aan een top-down benadering van ontwikkeling en niet aan een bottom-up manier. Als dat gelukt is moet Issifu hun motoren van brandstof voorzien en dan kunnen ze aan de slag. Maar belangrijk is dat er nu meer Trainer of Trainers zijn waardoor de F2F methode opgeschaald kan worden. Issifu: 'F2F is a promising method!'

Crisis betekent letterlijk 'Ommekeer', en dit zien we gebeuren en we zijn dankbaar dat we aan de ommekeer bij kunnen dragen!

De Mother 2 Mother in actie!

Kinderen eten een heerlijk papje met groente!

Tuinen met Druppelirrigatie

Met de hulp van ENZA, Pompen = Leven Nederland, Wilde Ganzen en een aantal andere donoren zijn in 2020 en 2021 in totaal dertig kleinschalige druppelirrigatie-tuinen (van 0.4 ha) opgezet. De boeren (m/v) investeren ongeveer € 700 terwijl het project € 5000 betaalt voor een omheining, het boren van een waterput, een polytank om water op te slaan, een touwpomp om het water in de opslagtank op te pompen, een druppelirrigatiesysteem, gereedschap en een veestalletje. Daarnaast krijgen ze

kursussen in groenteteelt, veeteelt, en in een eenvoudige boekhouding en marketing. Het water wordt gebruikt voor druppelirrigatie in het droge seizoen en voor huishoudelijk gebruik gedurende het hele jaar. Sommige waterputten leveren zoveel water dat er nog een irrigatietuin aangelegd kan worden of een visvijver gegraven kan worden. De dertig boeren zijn allemaal nog in de opbouwphase. Maar bij een aantal is de touwpomp vervangen door zonnepanelen en een elektrische pomp, betaald met de winst die de boeren maken met het verkopen van groente in het droge seizoen. De touwpomp kan dan weer ergens anders gebruikt worden. In 2022 zijn de dertig tuinen productief geweest, maar de uitvoerders Issifu (van CEAL) en Yussif (van Pompen = Leven Ghana) verzamelen gegevens

Een enkele druppel-irrigatie tuin draait zo goed dat de touwpomp vervangen wordt door zonnepanelen en een elektrische pomp

over de prestaties van de tuinen in de afgelopen twee jaar. Zij zoeken naar een andere opzet van het project. De belangrijkste reden voor deze heroriëntatie is het feit dat de investeringen per tuin zeer hoog zijn, terwijl er niet veel begunstigden zijn. Bij de F2F methode worden meer huishoudens per geïnvesteerde euro geholpen. Yussif en Issifu onderzoeken nu of dit werkelijk het geval is en, zo ja, hoe dit kan worden verbeterd. Misschien kunnen deze tuinen fungeren als ontwikkelings- en opleidingscentra om het aantal huishoudens dat van de irrigatie-tuin profiteert te vergroten. Wellicht kan de eigenaar van een irrigatietuin ook een andere irrigatietuin helpen opzetten bij iemand in zijn eigen netwerk.

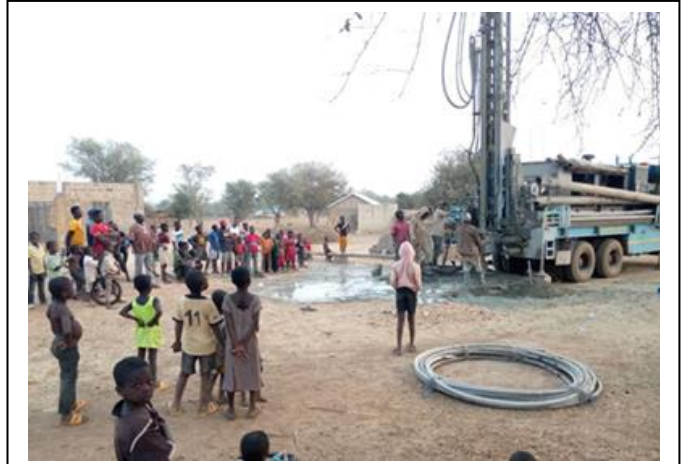
CEAL en Pumping=Life komen met een nieuw plan voor het druppelirrigatieproject voor 2023.

Een rijke oogst aan groente

Het Sirigu water project

Zoals aangekondigd werd in de laatste nieuwsbrief, is medio september 2021 een project gestart om een vijftal communities te voorzien van een installatie voor het oppompen van drinkwater. In deze vijf communities is een sterke vrouwengroep actief onder leiding van 'Madam Augustine'. We kennen haar al een jaar vijf en bij ons laatste bezoek in februari 2020, vlak voordat corona de wereld stil legde, heeft ze ons verteld over de zware taak van de vrouwen om water te halen voor hun huishouden. Sommige vrouwen lopen vijf km heen en weer terug met 30 liter water op hun hoofd. Dit was voor ons een teken dat we iets moesten doen, Begin februari 2022 is het Sirigu Area Communities Water Supply project afgerond. De

Een grote machine boort te put tot soms wel 90 meter diep

Vrouwen hoeven nu geen kilometers meer te lopen met 30 kg water op hun hoofd.

projectleider Yussif van de Ghanese ngo Pumping is Life, is een goede bekende van de ELPG. Hij werkt intensief samen met Issifu, leider van CEAL in het irrigatieproject dat de ELPG financiert samen met Pompen is Leven, Wilde Ganzen, ENZA en een aantal andere organisaties. De uitgevoerde activiteiten zijn animatietrainingen, de selectie van de vijf communities, geofysisch onderzoek, het boren, de installatie van touwpompen met tank en de opleiding voor het gebruik van de watervoorzieningen. In totaal werden vijf boorgaten geboord en zijn de touwpompen geïnstalleerd. Er werden ook nog tanks voor de opslag van het water geplaatst. Na de opleiding en de ingebruikname van de watervoorziening is in de vijf waterpunten maar liefst 194.000 liter water verbruikt. Naar schatting wordt

ongeveer 47% van het water gebruikt voor huishoudelijk gebruik en 53% voor de irrigatie van planten/bomen en drinkwater voor dieren. De waterfaciliteiten zijn gegarandeerd voor zes maanden, van februari 2022 tot juli 2022, met de uitgifte van vijf eigendoms certificaten waarin de verantwoordelijkheden voor de duurzaamheid van de waterfaciliteiten zijn vastgelegd. De waterfaciliteiten werden gerealiseerd in Gunwoko, Jeribis, Tindongo, Kandiga 1- en Kandiga 2 gemeenschappen. De watervoorziening is zowel voor het huishouden als voor de bevordering van biologische landbouw/tuinbouw. Aantoonbare interesse in biologische landbouw was een van de selectiecriteria bij toewijzing van de installaties. Het project is binnen de begroting en succesvol afgerond. Een prachtig resultaat mede dankzij uw donaties.

Madam Augustine bij haar kleine groentetuin

Overstromingen, noodhulp en ruilverkaveling?

In september 2020 waren er grote overstromingen langs de Volta rivier in Noord Ghana. Deze werden veroorzaakt door hevige regenval en door het openzetten van de Bagre stuwdam net over de grens in Burkina Faso. We hebben toen € 15.000,- noodhulp kunnen organiseren door een crowdfundingactie. Het geld is gebruikt om arme huishoudens voedsel te geven om het hongerseizoen door te komen en bouwmaterialen om hun huizen te herbouwen. In 2021 waren er gelukkig geen overstromingen, maar helaas in september en oktober van dit jaar waren er opnieuw overstromingen. Issifu vroeg weer om noodhulp om vooral voedsel te kunnen kopen voor de huishoudens die hun mais overstroomd zagen door water en dus voor het komende seizoen geen voedsel hebben. Er is € 5.000,- overgemaakt om, nu in het oogstseizoen het voedsel nog relatief goedkoop is, al

Nood hulp zal weer nodig zijn in het komende 'hongerseizoen'

een voorraad op te bouwen die uitgedeeld kan worden aan arme gezinnen. Vaak dezelfde gezinnen als die in 2020.

Klimaatverandering is de oorzaak van de heftige regenval op het verkeerde moment in het seizoen en overstromingen zullen vaker voor gaan komen in de toekomst. We hebben een hele avond met Issifu geappt om een oplossing te vinden voor de terugkerende noodhulp en om het boeren in de riviervlaktes mogelijk anders te gaan doen.

We kwamen op het idee om een herverdeling van land te organiseren: Land is gemeenschappelijk bezit en het dorps hoofd is de beheerder. Sommige huishoudens hebben land op hoger gelegen gronden en andere huishoudens hebben alleen land in de riviervlaktes. Kunnen ze, op gemeenschapsniveau, het land zodanig herverdelen dat ieder huishouden enkele hectaren land heeft op hoge gronden en ook land in de riviervlaktes, zodat huishoudens minder kwetsbaar zijn voor overstromingen? Dit zou een structurele oplossing kunnen zijn voor de bijna jaarlijks terugkerende overstromingen als gevolg van de klimaatverandering.

Eén gemeenschap, Dbisi, heeft belangstelling getoond en het dorp kwam met de volgende oplossingen:

Deze mais is vernield door overstromingen

- Ja, men denkt na over een herverdeling van land op dorpsniveau. Dit zal nog wel een hele toer worden maar men wil er over nadenken.
- Op de vruchtbare riviervlaktes niet meer mais verbouwen wat een heel groeiseizoen nodig heeft om rijp te worden. Er zijn ook gewassen zoals gierst die maar drie maanden nodig hebben om te groeien en die vóór de overstromingen geoogst kunnen worden.
- En ook kan er groentes verbouwd worden ná de overstromingen, als het water zich terug trekt. Daarnaast wil het dorp ook de opbrengst flink verhogen door meer compost te maken, vruchtwisseling en groenbemesters toe te passen via de F2F methode. Als een dorp goed georganiseerd is, kunnen ze dit zelf organiseren zonder veel hulp van buiten. Om de overstromingen echt op te lossen, door zoals in Nederland dijken en uiterwaarden aan te leggen, is een

te grote opgave voor deze dorpen. Dit zijn projecten op nationaal niveau waar heel veel geld voor nodig is.

Lokale oplossingen, bedacht door de mensen of 'slachtoffers' zelf, is een goed begin. We zijn heel benieuwd of Dbisi het voor elkaar krijgt onder begeleiding van CEAL.

Aanmelden digitale Nieuwsbrief

Al enkele jaren verspreidt de ELPG naast de papieren nieuwsbrief ook een digitale versie van de nieuwsbrief naar geïnteresseerden en donateurs van de ELPG. Inmiddels is het moment aangebroken om de papieren nieuwsbrief vrijwel volledig te vervangen door de digitale. Wij verzoeken u dan ook om hiervoor uw mailadres door te geven via onze website www.elpg.nl. In het geval u tóch nog een papieren versie zou willen ontvangen, kunt u dit aan ons doorgeven via het mailadres contact@elpg.nl.

In het geval u ons niets laat weten, gaan wij er vanuit dat u de nieuwsbrief **niet** meer wenst te ontvangen. Alvast dank voor uw aanmelding

Financieel verslag 2021 en voorlopig verslag van 2022

De ELPG ontvangt jaarlijks ca. € 40.000,- van donateurs: privé personen, verenigingen en fondsen. Dit is een redelijk vaste kern van donateurs hetgeen het werk van de ELPG van een stabiele basis voorziet. Daarnaast ontvangt de ELPG geoormerkt geld van fondsen of bedrijven; geld bedoeld voor een specifiek project.

De overhead kosten zijn beperkt: bankkosten, kosten voor het hosten van de website, de kosten van de nieuwsbrief. De bestuursleden doen hun werk onbezoldigd.

De afgelopen 1-2 jaar concentreert het werk – dus de uitgaven - van de ELPG zich op de ondersteuning van de projecten van CEAL en Pumping is life, beide gevestigd in WaleWale.

2021		t/m november 2022	
Donaties en giften 2021	€ 45.175	Donaties en giften	€ 12.358,65
Ondersteuning projecten CEAL		Ondersteuning projecten CEAL	
Emergency aid Koberi and West Mamprusi	€ 8.000	Emergency aid	€ 5.000,00
Farmer-to-farmer project	€ 16.000	Farmer-to-farmer project	€ 35.000,00
Ondersteuning projecten Pumping is Life		Gundoo project Mamprusi	€ 2.000,00
Irrigatieproject	€ 18.587		
Com Potable Water Supply Project Sirigu	€ 16.000		
	-€ 58.587		-€ 42.000,00
Overheadkosten	-€ 792	Overheadkosten	-€ 805,25
Inkomsten minus uitgaven 2021	-€ 14.203	Inkomsten minus uitgaven	-€ 30.446,60

Begin 2021 was het banksaldo ruim € 50.000,- terwijl dit per 1 december nog ruim € 6.000,- bedroeg.

In de periode december-januari ontvangt de ELPG de meeste donaties en het bestuur heeft er dan ook alle vertrouwen in dat ook in 2023 de nodige projecten weer gefinancierd kunnen worden.

Plannen voor 2023

We willen graag de F2F methode flink opschalen. CEAL heeft de kennis en de ervaring, er is veel vraag naar methoden die mensen, na een goede start-training, zelf kunnen verspreiden. Als er meer voedsel verbouwd kan worden en als mensen ook meer zelfvertrouwen krijgen in hun eigen capaciteit om problemen zelf op te lossen, is dat een prachtige ontwikkeling.

Een zorg is wel dat CEAL niet precies weet of de technieken goed overgebracht worden als het van boer naar boer over gaat. Het zou ook kunnen dat de techniek steeds aangepast wordt aan de lokale omstandigheden en dus beter wordt. Naast het initiëren van de F2F methode is CEAL nog te weinig toegekomen aan een goede impact studie. Als de nood hoog is, heeft monitoren geen hoge prioriteit, maar om de methode op te schalen is een goede impact studie absoluut nodig.

In februari 2023 gaan we weer naar Ghana toe. Dan gaan we onderzoeken of ons plan voor opschaling realistisch is.

www.elpg.nl KvK Zutphen 41038779. Bank NL36 RABO 0311 05 39 63

www.elpg.nl e-mail: kees@elpg.nl, tel 06-18193266.

De ELPG is erkend als ANBI. Uw gift is dus fiscaal aftrekbaar.

Fijne Feestdagen en blijf ons steunen!